

Fem og tyvende Møde.

Onsdagen den 26de Februar Kl. 1.

Sekretæren, Hummeluhr, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev understrevet.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fortættelse af første Behandling af Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Kommunernes Skolevæsen udenfor Rjøbenhavn.

Madsen: Det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) udtalte i Gaar, at Autoriteterne ikke lægge Kommunernes Bestyrelser nogen Hindring i Veien for at anvende Mere til Skolevæsenet, end de behøvede. Dette „Mere“ kan jo forstås paa forskjellig Maade; enten kan derved forstås Tid eller Penge eller Kræfter. Dersom det ærede Medlem har sigtet til Tiden for Undervisningen, kan jeg ikke være enig med ham i, at Autoriteterne ikke have lagt Hindringer i Veien for at udvide den, thi jeg kan fremføre et Exempel paa det Modsatte fra den Kommune, hvor jeg bor. Der har vi flere Gange fra Sogneraadets Side udvidet Tiden ud over det, som er bestemt i den approberede Skoleplan, og sidste Gang der blev en Forandring i den Henseende, var, da Biskop Monrad var Kultusminister; den Gang udvidedes Tiden for Skoleundervisningen i to Skoler i Kommunen fra tre Dage ugentlig til Hverdagsundervisning om Vinteren, hvorimod den planmæssige Tid for Undervisningen om Sommeren i en lang Aarvække har været den samme. Men nu har den høitærede Kultusminister efter Forslag af Skoledirektionen for en Tid siden udarbejdet en hel ny Skoleplan og fordret, at Sogneraadet skulde gennemføre denne Skoleplan uden Hensyn til den, som en Gang var approberet, og da Sogneraadet bestemt negtede at efterkomme denne Skoleplan, efter som den gik ud paa at indskrænke den ugentlige Skolegang i de to Skoler, jeg har omtalt, til tre Dage ugentlig i Stedet for Hverdagsundervisning, saa har Kultusministeren, idet han fremdeles holdt fast paa den af ham approberede Plan, henvendt sig til Amtsraadet og anmodet det om ved Tvang at faae Sogneraadet til at gennemføre den nye Plan. Amtsraadet tog første Gang, det havde Sagen til Forhandling, Udsættelse til næste Møde, og nu tror jeg, Sagen imorgen igjen skal for i Amtsraadet. Den Myn- dighed, som den høitærede Kultusminister der har tiltaget sig til at kassere den gamle Plan og lave os en ny Plan, som indskrænker den daglige Undervisning om Vinteren i to Skoler til Halvdelen af, hvad den i lang Tid har været,

forekommer mig at tyde paa, at vi maa være noget forsigtige med at gaa ind paa det foreliggende Lovforslag, der siger, at Skoleplanerne skulde nok forelægges Sogneraadene til Betænkning, men naar Skoledirektionen og Sogneraadet ikke kunne blive enige, skal Sagen afgjøres af Ministeren. Denne Myn- dighed, tror jeg, gaar for vidt og kan blive meget farlig. Dersom det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) derimod ved at sige, at Autoriteterne lægge ingen Hindringer i Veien for Kommunalbestyrelserne for at ubrette Mere, end de burde gjøre, dermed har sigtet til Pengeudgifter, saa vil jeg sige dertil: Det er ikke altid, man faar de bedste Bæver for de fleste Penge, og der favner jeg een Ting i Lovforslaget, nemlig et billigt Hensyn til de fattige eller tyndt befolkede Kommuner. Hvor der er ganske faa Børn i en Skole, der vil dette Forslag, som er fremkommet i Lovforslaget om, at i Kommunestolerne skulde Børnene deles i 2 Klasser, og at den saa endda skal være en Forskole ved Siden af for de Børn, der ere under 9 Aar, føre til en stor Urimelighed. For de tyndt befolkede Kommuner, hvor der i mange Skoler kun er en Snes Børn eller noget derover, passer denne Bestemmelse ikke. Der siges vel, at der kan tages Hensyn til særlige stedlige Forhold, og derefter kan Ministeren saa ved Planens Udfættelse tage afvigende Bestemmelser fra Loven. Men vi have set saa tidt og ofte, at det, som har været fremført som Usvigelse fra Reglen, er blevet det Modsatte, saa at Usvigelsen er bleven Regel. Det forekommer mig derfor, at hvis denne Lov skulde gaa igjennem med disse forskjellige Klasser og de to Slags forskjellige Skoler, maa det siges bestemt, at samtlige Børn maa undervises i Fællesskab, saa længe de ikke overstige et vist nærmere fastsat Antal; thi det vil dog være en Urimelighed, naar der i en Skole kun er en Snes Børn, at der saa skulde først være en særlig Lærer for dem under 9 Aar, dernæst en særlig for dem mellem 9 og 12 Aar og endelig en særlig for dem mellem 12 og 14 Aar. Sa selv, hvor der er 30 indtil 40 Børn i et Skoledistrikt, vilde jeg dog finde det aldeles urimeligt at anvende en saadan ensartet Bestemmelse, som vilde være altfor bebyrden og altfor tvingende for de tyndt befolkede Kommuner. Jeg vil derfor meget bede det Udvalg, der rimeligvis vil blive nedsat for at drøfte Lovforslaget,

Rettelser.

Sp. 651. L. 20 f. o.: „Aar, ikke i den“ læs: „Aar, i den“.

— 861, L. 27 f. o.: „Barnet“ læs: „Tvungen“.